

ΟΙ ΟΡΟΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 1961 - 1970

Τοῦ κ. ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΟΥΡΚΟΥΛΟΥ, Β Sc., DP., M.A.

Ἑπταλλήλου τῆς Ε.Σ.Υ.Ε.

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ σπουδαιότης τῶν ὄρων ἐμπορίου εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν πηγάζει ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ ὅροι ἐμπορίου ἐπηρεάζουν τὴν ἰκανότητα εἰσαγωγῶν μιᾶς χώρας καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν κατάστασιν τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν. Ἡ θέσις τῶν περισσοτέρων ὑπὸ ἀνάπτυξιν χωρῶν ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔσοδα ἐξ ἐξαγωγῶν καὶ τοὺς ὄρους ἐμπορίου εἶναι ἐπισφαλῆς καὶ τρωτὴ.

Ἄν καὶ ὁ λόγος τῶν ἐξαγωγῶν πρὸς τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα μπορεῖ νὰ μὴ εἶναι ὑψηλότερος εἰς τὰς χώρας αὐτάς παρὰ εἰς τὰς οἰκονομικῶς ἀναπτυγμένας χώρας, αἱ περισσότεραι τῶν χωρῶν τούτων ἐξαρτῶνται ὑπερμέτρως ἐπὶ ὀλίγων ἐξαγωγικῶν προϊόντων διὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἐσόδων τῶν ἀπὸ ἐξαγωγᾶς καὶ κατὰ συνέπειαν ἀνωμαλία εἰς τὰς ἐξαγωγὰς ἀποτελοῦν μίαν αἰτίαν σοβαρῶν προβλημάτων εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας.

Εἰς τὴν χώραν μας παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ τελευταῖα ἔτη γίνεται μία προσπάθεια διευρύνσεως τῶν ἐξαγωγῶν εἰς περισσοτέρους ἐξαγωγικοὺς τομεῖς, βασικῶς τὸ ἐξαγωγικὸν πρόβλημα παραμένει ὀξὺ καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν στοιχεῖον τῶν ἑλληνικῶν ἐξαγωγῶν εἶναι ἡ σοβαρὰ ἐξάρτησις τῶν ἑλληνικῶν ἐξαγωγῶν ἐπὶ ἐνὸς μικροῦ ἀριθμοῦ ἐξαγωγικῶν προϊόντων: Καπνός, σταφίδα, βάμβαξ, ἐσπεριδοειδῆ, ἀργίλιον, οἶνος, ἔλαιον, σισυροδέρματα ἀποτελοῦν περίπου τὸ 55% τῶν ἐξαγωγῶν. Ἄν καὶ αἱ εἰσαγωγαὶ παρουσιάζουν μεγαλυτέραν διαφοροποίησιν, μερικὰ εἶδη, ὅπως μηχανήματα καὶ ὑλικά μεταφορῶν, ἀποτελοῦν τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν εἰσαγωγῶν (45 - 50%). Ἐσχάτως, μὲ τὴν αὔξησιν τῆς ἐγχωρίας παραγωγῆς καταναλωτικῶν ἀγαθῶν, αἱ εἰσαγωγαὶ τούτων ἔχουν σημαντικῶς μειωθῆ καὶ ἔχουν αὐξηθῆ αἱ εἰσαγωγαὶ πρώτων ὑλῶν καὶ κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν. Τὸ ἔλλειμμα ὅμως εἰς τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν καὶ ἡ ἀνάγκη ἐξυπηρετήσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ χρέους περιορίζουν εἰσέτι τὴν εἰσαγωγικὴν ἰκανότητα τῆς χώρας μας εἰς κεφαλαιουχικά ἀγαθὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν περαιτέρω ἐκβιομηχάνισιν τῆς χώρας.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω, ἀλλαγαὶ εἰς τοὺς ὄρους ἐμπορίου εἶναι ζωτικῆς σημασίας διὰ τὴν χώραν. Διὰ νὰ γίνῃ δὲ κατανοητὴ ἡ σπουδαιότης τῶν ὄρων ἐμπορίου ἐν σχέσει μὲ τὰ ἀνωτέρω εἶναι ἀναγκαῖον ὅπως ἐξετασθοῦν διάφορα εἶδη ὄρων

έμπορίου, ειδικότερον δὲ οἱ ἐμπορευματικοὶ καὶ εἰσοδηματικοὶ ὄροι ἐμπορίου. Οἱ ἐμπορευματικοὶ ὄροι ἐμπορίου μετροῦν τὴν σχετικὴν ἀγοραστικὴν δύναμιν μιᾶς μονάδος ἐξαγωγῶν, καὶ οἱ εἰσοδηματικοὶ ὄροι ἐμπορίου μετροῦν τὴν συνολικὴν ἀγοραστικὴν δύναμιν τῶν συνολικῶν ἐξαγωγῶν. Ἐπὶ πλεόν τῶν τιμῶν ἐξαγωγῶν καὶ εἰσαγωγῶν (αἱ ὁποῖαι λαμβάνονται κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐμπορευματικῶν ὄρων ἐμπορίου) λαμβάνεται καὶ ὁ δείκτης ὄγκου ἐξαγωγῶν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν εἰσοδηματικῶν ὄρων ἐμπορίου. Οἱ εἰσοδηματικοὶ ὄροι ἐμπορίου δίδουν μίαν εὐρύτεραν ἄποψιν καὶ διαπραγματεύονται περισσότερον στρατηγικὰς μεταβλητὰς (π.χ. διαθεσιμότητα πόρων ξένου συναλλάγματος) ἀπὸ τοὺς ἐμπορευματικοὺς ὄρους ἐμπορίου.

Συζητήσεις μὲ ἐπίκεντρον τὸ ἐὰν ἀλλαγῇ εἰς τὸν ἐξωτερικὸν τομέα τῆς οἰκονομίας ἔχουν βοηθήσει τὴν προσπάθειαν τῆς ἐκβιομηχανοποιήσεως μιᾶς χώρας βασιζόμενοι ἐπὶ ἀναλύσεων τῶν κινήσεων τῶν ἐμπορευματικῶν ὄρων ἐμπορίου καὶ ἐπομένως δὲν μποροῦν νὰ εἶναι ἐντελῶς συμπερασματικοί.

Χειρότερες εἰς τοὺς ἐμπορευματικοὺς ὄρους ἐμπορίου εὐρίσκεται εἰς ἀπόλυτον συσχέτισιν μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τὴν βασιζομένην ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν βελτιώσεις εἰς τοὺς εἰσοδηματικούς ὄρους ἐμπορίου. Τοῦτο δὲ συμβαίνει διότι εἶναι ἡ συνολικὴ ἰκανότης πρὸς εἰσαγωγὰς τῶν ἐξαγωγικῶν εἰσπράξεων τῆς χώρας μᾶλλον, παρὰ ἡ ἰκανότης δι' εἰσαγωγὰς ἐκάστης μονάδος ἐξαγωγῶν, ἡ ὁποία δέον νὰ ἔχη σχέσιν εἰς τὰς ἀποφάσεις ἐπενδύσεων.

Σκοπὸς τῆς παρούσης ἀναλύσεως εἶναι ὁ ὑπολογισμὸς τῶν ὄρων ἐμπορίου τῆς χώρας καὶ πῶς οὗτοι σχετίζονται μὲ τὴν δραστηριοποίησιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας. Ἡ ληφθεῖσα περίοδος ἀφορᾷ τὰ ἔτη 1962 - 70 μὲ ἔτος βάσεως τὸ ἔτος 1961.

II. ΟΙ ΟΡΟΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Οἱ ἐμπορευματικοὶ καὶ εἰσοδηματικοὶ ὄροι ἐμπορίου ὑπολογίζονται ἐκ τῶν ἀκολούθων σχέσεων (1).

$$\text{Ἐμπορευματικοὶ ὄροι } T_c = \frac{P_x}{P_m} \times 100$$

$$\text{Εἰσοδηματικοὶ ὄροι } T_i = T_c \cdot Q_x \text{ ἢ } \frac{P_x}{P_m} \cdot Q \times 100$$

ἐνθα P_x = δείκτης μέσης ἀξίας ἐξαγωγῶν

P_x = » » » εἰσαγωγῶν

Q_x = » ὄγκου ἐξαγωγῶν

1) Οἱ τύποι οἱ χρησιμοποιούμενοι εἰς τὴν παρούσαν ἀνάlysιν βασιζόμενοι εἰς τὸ J. Viner «Studies in Theory of International Trade». George Allen and Unwin Ltd, London 1955, pp. 558 - 563.

Ὁ ἐτήσιος δείκτης διὰ τοὺς ἐμπορευματικοὺς ὄρους ἐμπορίου διὰ τὰ ἔτη 1962 - 70 μὲ ἔτος βάσεως 1961 ἐμφανίζεται εἰς τὸν πίνακα 1 :

ΠΙΝΑΞ 1
Δείκται ἐμπορευματικῶν ὄρων ἐμπορίου
(1961 = 100)

Ἔτη	Δείκτης
1962	103.0
1963	118.1
1964	113.1
1965	109.2
1966	110.5
1967	109.3
1968	106.3
1969	107.1
1970	105.3

Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε., Ἐξωτερικὸν Ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος οἱ δείκται τῶν ἐμπορευματικῶν ὄρων ἐμπορίου παρουσιάζουν διακυμάνσεις κατὰ τὴν περίοδον 1962 - 70 καὶ μίαν μετρίαν πρὸς τὰ κάτω τάσιν μετὰ τὸ ἔτος 1966. Αἱ διακυμάνσεις αὗται ὀφείλονται κυρίως εἰς διακυμάνσεις τοῦ δείκτου μέσης ἀξίας ἐξαγωγῶν ὅπως ἐμφαίνεται ἀπὸ τὸν πίνακα 2.

ΠΙΝΑΞ 2
Δείκτης μέσης ἀξίας ἐξαγωγῶν
(1961 = 100)

Ἔτη	Δείκτης
1962	102.1
1963	116.8
1964	115.6
1965	113.0
1966	116.0
1967	113.8
1968	111.3
1969	112.2
1970	115.1

Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε., Ἐξωτερικὸν Ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος.

Δεδομένου ὅμως ὅτι αἱ μεταβολαὶ εἰς τὸν δείκτην μέσης ἀξίας ἐξαγωγῶν

είναι μετριώτεροι, παρά εις τὸν δείκτην τῶν ἐμπορευματικῶν ὄρων, κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος αἱ διακυμάνσεις εις τὸν δείκτην μέσης ἀξίας ἔχουν ὄντως μετριάσει καὶ ὄχι ἐπιταχύνει τὰς διακυμάνσεις εις τοὺς ἐμπορευματικοὺς ὄρους ἐμπορίου.

Ἐξ ἄλλου, ὅπως ἐμφαίνεται ἀπὸ τὸν πίνακα 3, ὁ δείκτης μέσης ἀξίας τῶν εἰσαγωγῶν ἐμφανίζει μίαν βραδεῖαν ἀνοδικὴν τάσιν μέχρι τὸ ἔτος 1966, μίαν σταθερότητα διὰ τὴν τριετίαν 1967 - 69 καὶ σχετικῶς ἀπότομον αὐξησιν διὰ τὸ ἔτος 1970. Ἐκ τῆς πορείας δὲ ταύτης τοῦ δείκτου τῆς μέσης ἀξίας εἰσαγωγῶν γίνεται φανερόν ὅτι αἱ διακυμάνσεις εις τοὺς ἐμπορευματικοὺς ὄρους ἐμπορίου κατὰ τὴν περίοδον 1962 - 70 καὶ ἡ χειροτέρευσις τούτων μετὰ τὸ ἔτος 1966 ὀφείλονται κυρίως εις τὰς διακυμάνσεις τοῦ δείκτου τῆς μέσης ἀξίας ἐξαγωγῶν.

ΠΙΝΑΞ 3

Δείκτης μέσης ἀξίας εἰσαγωγῶν
(1961 = 100)

Ἔτη	Δείκτης
1962	99.1
1963	98.9
1964	102.2
1965	103.5
1966	105.0
1967	104.1
1968	104.7
1969	104.8
1970	109.3

Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε. Ἐξωτερικὸν Ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ πίναξ 4 ἐμφανίζει τοὺς εἰσοδηματικοὺς δείκτας ἐμπορίου :

ΠΙΝΑΞ 4

Εἰσοδηματικοὶ δείκται ἐμπορίου
(1961 = 100)

Ἔτη	Δείκται
1962	112.9
1963	131.3
1964	135.3
1965	141.8
1966	173.1
1967	213.0
1968	250.0
1969	263.1
1970	263.1

Πηγή : Ὑπελογίσθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πινάκων 2,3 καὶ 5.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος οἱ εἰσοδηματικοὶ ὄροι ἐμπορίου δεικνύουν μίαν ἀνοδικὴν τάσιν μέχρι τὸ ἔτος 1966, μίαν πτώσιν διὰ τὸ ἔτος 1968 καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀνοδικὴν τάσιν διὰ τὰ ἔτη 1969 καὶ 1970. Ἡ συμπεριφορὰ τῶν εἰσοδηματικῶν ὄρων ἐμπορίου δικαιολογεῖται ἀπολύτως ἀπὸ τὴν τάσιν τοῦ δείκτου ὄγκου ἐξαγωγῶν, ὡς ἐμφαίνεται ἀπὸ τὸν πίνακα 5.

ΠΙΝΑΞ 5

Δείκτης ὄγκου ἐξαγωγῶν
(1961 = 100)

Ἔτος	Δείκτης
1962	109.6
1963	111.2
1964	119.6
1965	129.9
1966	156.7
1967	194.9
1968	188.2
1969	220.9
1970	249.9

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε. Ἐξωτερικὸν Ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος.

Αἱ διαφοραὶ μεταξύ τῶν δύο σειρῶν τῶν ἐμπορευματικῶν καὶ εἰσοδηματικῶν ὄρων γίνονται περισσότερον ἐμφανεῖς διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀπὸ ἔτος εἰς ἔτος ἑκατοστιαίων μεταβολῶν ὡς ἐμφανίζονται εἰς τὸν πίνακα 6. Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ πίνακος τούτου οἱ ἐμπορευματικοὶ ὄροι διὰ ὀλόκληρον τὴν περίοδον 1962 - 70 δὲν ἐμφανίζονται εὐνοϊκοί, εἰδικώτερον δὲ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1966 καὶ ἐντεῦθεν σημειοῦται κάποια σχετικῶς σταθερὰ πτώσις τῶν ἐμπορευματικῶν ὄρων ἐμπορίου, τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι οἱ ὄροι ἐμπορίου βαίνουν ἐναντίον τῆς χώρας.

ΠΙΝΑΞ 6

Ἐκατοστιαῖα μεταβολαὶ τῶν ἐμπορευματικῶν καὶ εἰσοδηματικῶν ὄρων ἐμπορίου, ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος.

(1961 = 100)

Ἔτος	Ἐμπορευματικοὶ ὄροι	Εἰσοδηματικοὶ ὄροι
1962	+ 3.0	+12.9
1963	+11.6	+16.3
1964	- 4.2	+ 3.0
1965	- 3.4	+ 4.8
1966	+ 1.2	+22.1
1967	- 1.1	+23.0
1968	- 2.7	- 6.1
1969	- 0.7	+18.3
1970	- 1.7	+11.2

Πηγή: Πίνακες 1 καὶ 4.

Οί εισοδηματικοί ὄροι παρουσιάζουν μικράς θετικάς διακυκάνσεις με μοναδικήν ἐξάιρεσιν τὸ ἔτος 1968, ὅτε ἡ μεταβολή εἶναι ἀρνητική. Αἱ ἀπό ἔτους εἰς ἔτος μεταβολαὶ τῶν εἰσοδηματικῶν ὄρων ἐμπορίου δικαιολογούνται ἐκ τοῦ εὐκαιριακοῦ χαρακτήρος τῶν ἑλληνικῶν ἐξαγωγῶν.

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Χειρότερουσις τῶν ἐμπορευματικῶν ὄρων ἐμπορίου, με σταθεροὺς εἰσοδηματικὸς ὄρους ἐμπορίου θὰ ἐσήμαινεν ὅτι ἡ ζημία διὰ τὴν χώραν θὰ ἐπῆρχετο ἀπὸ τὴν μὴ εὐνοϊκὴν ἀλλαγὴν εἰς τὰς ἐξαγωγικὰς ἢ ἀκόμη καὶ εἰς τὰς εἰσαγωγικὰς τιμὰς, ἢ ὅποια καὶ ἀπεζημιώθη ἀπὸ μίαν ἀνάλογον εὐνοϊκὴν ἀλλαγὴν εἰς τὸν ὄγκον τῶν ἐξαγωγῶν. Μία χειρότερουσις εἰς ἀμφοτέρους τοὺς ἐμπορευματικὸς καὶ εἰσοδηματικὸς ὄρους ἐμπορίου σημαίνει ὅτι ἡ πτώσις εἰς τὰς τιμὰς ἐξαγωγῶν ἐν σχέσει με τὰς τιμὰς εἰσαγωγῶν δὲν ἀντισταθμίζεται διὰ μιᾶς ἀυξήσεως εἰς τὸν ὄγκον τῶν ἐξαγωγῶν καὶ ἐπομένως τὰ ἔσοδα ἐξ ἐξαγωγῶν τείνουν νὰ μειωθοῦν.

Οἱ πίνακες 1 καὶ 4 παρέχουν τὴν ἔνδειξιν ὅτι ἐνῶ οἱ ἐμπορευματικοὶ ὄροι χειροτεροῦν, οἱ εἰσοδηματικοὶ ὄροι ὑψοῦνται καὶ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ὑψωτικὴν τάσιν τοῦ δείκτου ὄγκου ἐξαγωγῶν (Πίναξ 5). Ἡ βελτίωσις μάλιστα τῶν εἰσοδηματικῶν ὄρων ἐμπορίου ὀφείλεται κυρίως εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ δείκτης ὄγκου ἐξαγωγῶν ἀυξάνεται σταθερῶς (με μοναδικὴν ἐξάιρεσιν τὸ ἔτος 1968), ἐνῶ αἱ σχετικαὶ τιμαὶ τῶν ἐξαγωγῶν καὶ εἰσαγωγῶν παραμένουν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἤττον σταθεραὶ με μικροαυξομειώσεις ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος.

Ἡ χειρότερουσις τῶν ἐμπορευματικῶν ὄρων ἐμπορίου ὀφείλεται κυρίως εἰς ἓνα συνδυασμὸν ὑψουμένων τιμῶν εἰσαγωγῶν καὶ μειουμένων τιμῶν ἐξαγωγῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ὑπὸ κρίσιν περιόδου καὶ ἀντιστρόφως διὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ὑπὸ κρίσιν περιόδου.

Τέλος, μία ἀπλὴ ἐξήγησις τῆς κινήσεως τῶν ἐμπορευματικῶν ὄρων ἐμπορίου δέον νὰ θεωρηθοῦν αἱ ἐλαστικότητες τῆς τιμῆς τῆς ζητήσεως δι' ἐξαγωγὰς καὶ ἡ εἰσοδηματικὴ ἐλαστικότης τῶν εἰσαγωγῶν. Βασικῶς ἡ χώρα μας εἶναι ἐξαγωγικὴ πρωτογενῶν προϊόντων καὶ εἰσαγωγικὴ κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν καὶ καταναλωτικῶν ἀγαθῶν (κυρίως διαρκῶν), τὸ γεγονὸς δὲ ὅτι ἔχει νὰ συναγωνισθῆ με ἄλλας χώρας αἱ ὅποια ἐξάγουν τὰ ἴδια προϊόντα εἶναι ἔνδειξις ὅτι ἡ ἐλαστικότης τῆς τιμῆς τῆς ζητήσεως διὰ τὰς ἐξαγωγὰς τῆς πρέπει νὰ εἶναι μεγαλύτερα τῆς μονάδος. Εἶναι ἐπίσης εὐλογον νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἀμφοτέραι, ἡ ὀριακὴ καὶ ἡ μέση ροπή πρὸς κατανάλωσιν εἶναι ὑψηλαὶ ἐν σχέσει με τὸ σχετικῶς χαμηλὸν ἐπίπεδον τοῦ κατὰ κεφαλὴν ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Ἐπὶ πλέον καθὼς ἡ χώρα εὐρίσκεται ἐν συναλλαγῇ καὶ ἐπικοινωνίᾳ με τὰς ἀνεπτυγμένας χώρας τῆς Εὐρώπης εἶναι εὐλογον νὰ ὑφίσταται τὴν ἐπίδρασιν τῆς διεθνοῦς ἐπιδείξεως. Ἡ ὑψηλὴ εἰσοδηματικὴ ἐλαστικότης τῆς ζητήσεως διὰ εἰσαγωγὰς φαίνεται νὰ εἶναι ἢ σπουδαιότερα αἰτία τῆς τρωτῆς θέσεως τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν τῆς χώρας.

Βεβαίως τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐν λόγῳ ἀναλύσεως δέον νὰ θεωρηθοῦν με ἐπιφύλαξιν ὑπὸ τὸ φῶς τῶν συνήθων ἐπικρίσεων ὄλων τῶν κατηγοριῶν τῶν ὄρων ἐμπορίου, ὅπως π.χ. παραλείψεις ἀφορῶσαι τὴν ποιότητα τῶν ἐξαγωγῶν καὶ εἰσα-

γωγών, ή έκλογή τοῦ ἔτους βάσεως καί τὸ γεγονός ὅτι χρησιμοποιοῦνται οἱ ὄροι ἐμπορίου ἀθροιστικῶς καί οὐχί διὰ κάθε κατηγορίαν ἐμπορευμάτων.

Τέλος, αἱ προοπτικαὶ ἀξήσεων τῶν ἐξαγωγῶν τῆς χώρας μας ἐμφανίζονται μᾶλλον εὐνοϊκαί. Μία δὲ ἀξιοσημεῖωτος διαπίστωσις τῶν τελευταίων ἐτῶν εἶναι ὅτι γίνεται μία προσπάθεια διαφοροποιήσεως τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος καί ἐπομένως τῶν ἐξαγωγῶν ἀπὸ ἀπόψεως συνθέσεως. Τοῦτο ἐν καιρῷ θὰ μειώσῃ τὴν ἐξάρτησιν τῆς οἰκονομίας ἐπὶ ὀρισμένων ἐξαγωγικῶν προϊόντων καί θὰ καταστήσῃ ταύτην ὀλιγότερον τρωτὴν εἰς τὰς ξένας κυκλικὰς διακυμάνσεις. Κατὰ πόσον δὲ αἱ ἐξαγωγαὶ δύνανται νὰ ἀξηθοῦν θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὴν ἰκανότητα παραγωγῆς των, τὸν βαθμὸν τῆς βελτιώσεως τῆς ποιότητός των καί τῆς ἀλλαγῆς τῆς συνθέσεώς των.

“ Λ Ο Γ Ι Σ Τ Η Σ , ,

Μηνιαία Λογιστικὴ Φορολογικὴ καὶ Οἰκονομικὴ
Ἐπιθεώρησις
Ἐπιστημονικὸν καὶ Ἐπαγγελματικὸν Βῆμα τῶν
Ἑλλήνων Λογιστῶν

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ : Οἱ κορυφαῖοι τῶν Ἑλλήνων καὶ ξένων Ἐπιστημονῶν καὶ εἰδικῶν.

ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΣ : Ἐπὶ τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ φορολογουμένου, τῆς φορολογίας τοῦ εισοδήματος, τοῦ Κώδικος Φορολογικῶν Στοιχείων, τῶν Διοικητικῶν λύσεων καὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν φορολογικῶν Δικαστηρίων καὶ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ νομολογίας.

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ : Ἄρθρα καὶ μελέται ἐπὶ τῶν σπουδαιότερων θεμάτων τῆς Λογιστικῆς, τῆς φορολογίας καὶ τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας. Ἐπαγγελματικὴ κίνησις τῶν Ἑλλήνων Λογιστῶν.

Ἐγγραφαὶ συνδρομητῶν εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «**ΛΟΓΙΣΤΟΥ**»
Ὁδὸς Πανεπιστημίου 44 — Ἀθῆναι (τηλ. 622.737)